

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ
№14 ІМ. Б.ЛЕПКОГО ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

. 46022. Клима Савура, 1, м. Тернопіль, тел.(0352) 24 34 26,
e-mail: admin_school14@ukr.net Код ЄДРПОУ 14039939

НАКАЗ

02.09.2024 р.

№ 322-од

**Про запобігання
та протидію булінгу (цькування)**

Відповідно до Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», листа Міністерства освіти і науки України від 13.04.2020 № 1/9-207 «Роз'яснення щодо застосування наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646», з метою створення в закладі безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства, організації діяльності щодо захисту прав та інтересів дітей, формування в здобувачів освіти вміння вибудовувати доброзичливі й толерантні стосунки із учасниками освітнього процесу

НАКАЗУЮ:

1. Відповідальним за організацію заходів у сфері запобігання та протидії будь-яких проявів насильства в закладі призначити Юрин Світлану Михайлівну, заступника директора з виховної роботи.
2. Створити комісію з розгляду випадків булінгу у складі:
голова комісії – Оксана Добровольська – директор школи;
заступник голови комісії – Світлана Юрин – заступник директора з виховної роботи;
секретар Анна Сеньків – учитель правознавства.
Члени комісії:
Людмила Серкіз – заступник директора з навчально-виховної роботи;
Олександра Гриб – заступник директора з навчально – виховної роботи;
Олена Лівень – педагог – організатор;
Алла Світова – соціальний педагог;
Анна Виживковська – учитель початкових класів;
Наталія Худа – голова ініціативної групи батьків;

Валентин Бабішевич- старший інспектор СЮП Тернопільського РУ поліції
ГНПУ в Тернопільській області старший лейтенант поліції
Чайківський В.В. – головний спеціаліст відділу соціально-правового захисту
дітей служби у справах дітей (за згодою).

3. Затвердити:

—план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу
(цькування) (додаток №1);

—порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв
про випадки булінгу (цькування) (додаток №2);

—порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування)
(додаток №3).

4. Членам комісії:

4.1. Сприяти у розробленні антибулінгової політики закладу.

4.2. Проводити моніторинг безпечності та комфортності закладу,
освітнього середовища шляхом опитування, анкетування.

5. Соціальному педагогу Світовій А.І., практичному психологу Гусак
А.В.:

5.1. Регулярно проводити моніторинг безпечності та комфортності
закладу освіти та освітнього середовища шляхом опитування, анкетування.

5.2. Організувати заняття з елементами тренінгу з учнями, батьками,
педагогами.

5.3. Проводити індивідуальні консультації.

6. Класним керівникам 1-11 класів у планах виховної роботи
передбачити систему заходів щодо запобігання та протидії булінгу: бесіди,
зустрічі з представниками правоохоронних органів, батьківські збори,
спільний перегляд та обговорення тематичних відео сюжетів.

7. Педагогічним працівникам забезпечити виконання заходів щодо
формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок,
профілактики будь-яких проявів насильства, булінгу (цькування).

8. Заступнику директора з виховної роботи Юрин С.М. постійно
здійснювати контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на
запобігання та протидію булінгу.

9. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор

Оксана ДОБРОВОЛЬСЬКА

З наказом ознайомлені :

Юрин С.М.

Лівень О.Т.

Гусак А.В.

Світова А.І.

Сеньків Г.С.

Серкіз Л.О.

Гриб О.С.

Виживовська Г.М.

**Додаток №1 до наказу
від 02.09.2024р. №322-од**

№ п/п	Заходи	Дата проведення	Відповідальні
1.	Забезпечити неухильне виконання педагогічними працівниками школи Конвенції ООН «Про права дитини», Закону України «Про охорону дитинства», законодавства України в галузі освіти в частині збереження фізичного, духовного, психічного здоров'я та поваги до людської гідності дитини.	Протягом року	Адміністрація
2.	Оновлення інформації на сайті навчального закладу з питань запобігання булінгу в освітньому середовищі	Вересень 2024р.	Заступник директора з ВР Юрин С.М. Соціальний педагог Світова А.І.
3.	Засідання МК класних керівників. Створення у 2024/2025 н.р. безпечного освітнього середовища. Робота класних керівників з профілактики булінгу, правопорушень, злочинності та бездоглядності	Вересень 2024р.	Заступник директора з ВР Юрин С.М., Голови МК класних керівників Максим'як С.М., Романів О.І.
4.	Загальношкільні батьківські збори. Створення у 2024/2025 н.р. безпечного освітнього середовища.	Вересень 2024р.	Адміністрація
5.	Обговорення та прийняття правил поведінки в класах, оформлення правил у вигляді наочних стендів, презентацій	Вересень	Класні керівники 1-11 класів
6.	Проведення ранкових зустрічей з метою формування навичок дружніх стосунків	Постійно	Класні керівники 1-4 класів
7.	Чергування вчителів у їдальні, коридорах.	Постійно	Черговий адміністратор, педагогічні працівники

8.	Контроль за дотриманням учнями правил поведінки у школі	Постійно	Педагогічні працівники
9.	Регулярний аналіз причин пропусків занять учнями	Постійно	Класні керівники
10.	Виявлення дітей, схильних до асоціальної поведінки	Постійно	Соціальний педагог Світова А.І.
11.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів в рамках Всеукраїнського тижня протидії булінгу	вересень	Соціальний педагог Світова А.І. Педагог-організатор Лівень О.Т. Практичний психолог Гусак А.В. Класні керівники
12.	Заходи «16 днів проти насильства»	Листопад 2024	Соціальний педагог Світова А.І. Практичний психолог Гусак А.В. Педагог-організатор Лівень О.Т. Класні керівники
13.	Здійснення профілактичної роботи щодо негативних явищ в учнівському середовищі, попередження насильства в сім'ї та школі, протидії булінгу, протидії торгівлі людьми, запобігання асоціальним проявам та девіантній поведінці.	Протягом року	Соціальний педагог Світова А.І. Практичний психолог Гусак А.В. Старший інспектор СЮП Тернопільського РУ поліції ГНПУ в Тернопільській області старший лейтенант поліції Бабішевич В.В.
14.	Тематичні години психолога, тренінгові заняття з питань протидії булінгу, створення доброзичливого мікроклімату в колективі, формування моральних цінностей («Профілактика насильства в учнівському середовищі», «Що таке булінг?», «Причини виникнення булінгу», Як себе захистити, коли відбувається булінг?», «Що таке агресія? Як навчитися нею керувати?»),	Протягом року	Соціальний педагог Світова А.І. Практичний психолог Гусак А.В.

	«Як правильно дружити», «Конфлікт. Як його вирішувати», «Попередження онлайн-грумінгу в учнівському середовищі» тощо).		
15.	Проведення індивідуальних та групових консультацій з учнями соціально-незахищених категорій, учнями конфліктних ситуацій. У разі виникнення конфліктних ситуацій - практичні поради щодо виходу з проблемної ситуації, допомога у встановленні причин, які призводять до виникнення проблем та вирішення їх.	Протягом року	Соціальний педагог Світова А.І. Практичний психолог Гусак А.В.
16.	Проведення бесід, правових, роз'яснювальних годин, лекцій, засідань за «круглим столом», тренінгів, вікторин, оформлення виставок, тощо щодо попередження булінгу в освітньому середовищі	Протягом року	Класні керівники 1-11 класів Старший інспектор СЮП ТРУ поліції ГУНП в Тернопільській області старший лейтенант поліції Бабішевич В.В.
17.	Заходи Всесвітнього тижня права	Грудень 2024	Заступник директора з ВР Юрин С.М. Педагог-організатор Лівень О.Т. Вчитель правознавства Класні керівники
18.	Перегляд відеороликів «Нік Вуйчич про булінг в школі»	Грудень 2024р.	Класні керівники
19.	Проведення зустрічі з представниками відділу ювенальної превенції ГУ НП України	Протягом року	Заступник директора з ВР Юрин С.М. Класні керівники
20.	Тиждень профілактики правопорушень та пропаганди здорового способу життя	Лютий 2025р.	Заступник директора з ВР Юрин С.М. Вчитель основ

			здоров'я Медичний працівник
21.	Індивідуальні та групові консультації (співбесіди) вчителів, батьків з питань виникнення проблемних ситуацій та профілактики булінгу (цькування).	Протягом року	Соціальний педагог Світова А.І. Практичний психолог Гусак А.В.
22.	Психологічний супровід здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування)	Протягом року	Практичний психолог Гусак А.В.
23.	Тематичні засідання сектору правопорядку учнівського самоврядування	Згідно з графіком	Педагог-організатор Лівень О.Т.
24.	Взаємодія та тісна співпраця між закладом освіти, службами у справах дітей, соціальними службами для сім'ї, дітей та молоді, поліцією.	Постійно	ЗДВР Юрин С.М. Соціальний педагог Світова А.І.
25.	Відеоспостереження за місцями загального користування	Постійно	Педагогічні працівники
26.	Моніторинг ефективності просвітницької роботи щодо запобігання проявів булінгу	Грудень 2024 Квітень 2025	Соціальний педагог Світова А.І. Практичний психолог Гусак А.В.
27.	Висвітлення реалізації антибулінгової політики на сайті закладу освіти	Протягом року	Соціальний педагог Світова А.І. класні керівники
28.	Підвищення кваліфікації практичного психолога, соціального педагога, педагогічних працівників з формування вмінь і навичок щодо виявлення, протидії та попередження булінгу (цькування).	Постійно	Практичний психолог, соціальний педагог, педагогічні працівники

**Порядок подання та розгляду
заяв та повідомлень про випадки булінгу (цькування)**

1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування) в закладі, стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти.
2. Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.).
3. Звернення, заява (конфіденційність гарантується) про випадок булінгу (цькування) фіксується у Журналі звернень.
4. Повнолітні учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування у разі звернення дитини та/або якщо вони стали свідками булінгу (цькування) (оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, надати (за потреби) невідкладну медичну та психологічну допомогу, звернутись до органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги тощо).
5. Директор закладу:
 - у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України про звернення, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);
 - за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги постраждалій особі;

— повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

— повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

— скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення;

— організовує роботу комісії і відповідає за виконання покладених на неї завдань, головує на засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду;

— визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії.

6. До повноважень комісії належать:

— розгляд та аналіз матеріалів за результатами проведеного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви про булінг (цькування);

— визначення сторін булінгу (цькування), можливих причин та необхідних заходів для їх усунення;

— планування заходів стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами булінгу (цькування) та надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування), у тому числі із залученням необхідних фахівців із надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо;

— формування рекомендацій для педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками;

— формування рекомендацій для батьків або законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

7. За підсумками роботи Комісії складається протокол.

8. За виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату в закладі та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання Комісії відповідає уповноважена особа або особа, яка її замінює у разі відсутності відповідно до наказу про склад комісії.

Додаток №3

до наказу від 02.09.2024

№ 322 -од

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу

1. Положеннями статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначено, що адміністративна відповідальність встановлюється за булінг (цькування) учасника освітнього процесу.

2. Упродовж десяти робочих днів комісія має зібрати та проаналізувати всю необхідну інформацію про ситуацію, щоб ухвалити рішення про наявність чи відсутність обставин булінгу, зазначених у заяві. Тобто комісія не доводить факт булінгу та не здійснює адміністративне розслідування – це роблять правоохоронні органи та суд.

3. Необхідні заходи виховного впливу визначає та планує Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі.

4. Керівник закладу вживає необхідних заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу, в тому числі залучення (за потреби) необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги тощо.

5. Керівник закладу забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

6. Практичний психолог та соціальний педагог у межах своїх посадових обов'язків:

— діагностують стан психологічного клімату в колективі, в якому відбувся булінг (цькування);

— за результатами діагностики розробляють план корекційної роботи з кривдником та свідками із залученням батьків або законних представників;

— розробляють та реалізують програму індивідуальної реабілітації для потерпілого;

— розробляють профілактичні заходи для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування); для батьків або законних представників;

— здійснюють супровід педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування);

— забезпечують надання психологічного супроводу здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

7. Педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування):

— виконують рекомендації Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками;

— забезпечують інтеграцію антибулінгового компоненту в освітній процес, який визначається правилами поведінки учасників освітнього процесу в закладі, статутом закладу, законодавством;

— виробляють спільно з здобувачами освіти правила взаємодії групи під час освітнього процесу.

8. Відповідно до статті 55 Закону України «Про освіту», батьки зобов'язані сприяти керівництву закладу освіти в проведенні розслідування щодо випадків булінгу і виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків цькування в закладі освіти.